

Udako gomendioak

Hondartzara, mendira, baserrira edo noranahi zoazela, besapean zer eraman proposatu nahi dizugu orriotan, etzanaldietan zabaldu eta gozatzeko. ARGIAko Erredakzioko kideen bahetik pasatako argitalpenak dituzu, aurten argitaratutakoak gehientsuenak, baina badira kontzertura edo zinemara bidean jarri nahi zaituzten proposamenak ere. Honez gero, zeure planak ondo eginak izango dituzun arren.

Laboa-Bastidaren hunkidurak

MEMORIEK kolektiboak izan behar dute, sinesgarriak izanen badira. Horregatik, Mari Sol Bastidak *Mikel Laboaren biografia bat* idatzi du. Bat. Laboaren Bat/Hiru biografia irudika dezaket. *Lau/Bost* eta *Hamaika* ere. Ez 13, ordea. Ez dok Amairu. Biografiok Zumetaren koloreetan imajinatu ditzaket.

Mari Solek topikoak saihestu ditu Mikel deskribatzean. Nik, alta, topiko bat ifrentzuz paratuko dut: “Emakume handi baten atzean, artista handi bat dago. Edo, haren abaroan artea ernamuindu daiteke”. Bastidarik barik nekez irudika dezaket Laboaren obra.

Biografia

Memoriak
(*Mikel Laboaren biografia bat*)
Mari Sol Bastida.
Elkar, 2014

Memoriak esperientziaren eta aske biziaharen irudikapen kolektiboa da, garai bateko herri kulturaren eta sorkuntzaren irudipena. Pena eta poz partekatuen emaria. Ez dago *bat*, *bi* barik. Bi horretan kolektiboa dago. Eta kolektiborik ez dago, familia, kuadrilla edota lagunik gabe.

Gaztetatik, Laboaren kanteak itzalak argitu dizkirate eta argiak itzali. Ene bihotza irudikatzen lagundu didate, liburuaren azaleko Zumetaren irudiak antzo: ez gara *bat*, *bi* gara, gutxienez. Ez dago sorkuntza sufrikariorik gabe, ez maitasunik arantzarik gabe. Liburuari darion maitasuna itzela da.

Mari Sol Bastida ausarta izan da bere etxeko ateak zabaltzeagatik. Hots, Laboa-Bastida bikotea artista estoiko neurritsu zalantzakor eta lagunkoi baten kasta direla erakusteagatik.

Oi, antzinako bihotz! “Ene bihotz, buztinezko bihotz, etxe txiki hori, ahula, hauskorra, lau gelatako etxe hori”.

Eskerrik asko, euren etxean ene burua kausitu izanagatik. ■

Mikel Laboa, Jean Phocas eta Iñaki Salvador.

Mikel Asurmendi

Literatura

Atlantidara bialia
Jokin Muñoz.
Alberdania, 2000

Freskura atseginean

EZ DAKIT NIK zer dugun uda partean bidaiekin, urtean zehar egiten ez ditugunak denak egin nahi izaten ditugula. Baina fisikoki baino nahiago duenak bidaia liburuetan, urteko edozein sasoi zaio aldeko horretarako. Eta, udako gomendio, ez ote naizen ari proposatzen metabidaia bat. Ez, tituluak iradoki bezala, prezisamente Atlantidara. Ez, idazleak propio hala nahita, euskaldun askoren imajinarioaren baitako Erriberara –Valdorbati barna–. Ez. Katalunia aldean soldadu egon direnek, bai; baina zerbitzu garaikideagoak egiten ditugunok ere ondo ezagutzen, eta ondo pairatzen dugun Castejoneko bai. Zehatzago amona zenaren etxe handira, paseoa. Zer eta korraleko tejabana azpian esertzeko goxo-goxo, gaueko freskura atseginean.

Mendizaleen ohitura hautsiz, Etxauritik eguerdian aterako da ni bidaia, lau egunen buruan besta egiteko. Bitartean gertatzen zaizkionak, eta bururatzeko –bidaia oro baita, eta batez ere, barne-bidaia–, hobeto irakurleak berak deskubritzen baditu. Gauzatxo bat bakarrik: ez espero hemen kontzesio, erruki, miseriak; bertako kontu guztiak, Jokin Muñozek idatziak dira. ■

Aritz Galarraga

Igartza saria irabazi zuen proiektutik abiatuta

LIBURU BATI gerta dakioken okerrean oharkabean igarotzea bada, tarteka irribarra piztu, tarteka deseroso sentiarazi, tarteka nork bere burua gorrotarazten duen Danele Sarriugarteren eleberririk ez du inor epel utziko.

Bakarrizketa bizian, bikote haustura batek asaldatutako emakume gazte obsesiboak gordintasun osoz diseinatu eta deseraikitzen ditu bere giza harreman eta kontraesanak –erraiak, azken finean–, halako zorrotasunez non irakurlea ere bere buruari aitortu (nahi) ez dizkion egia horiekin parez pare jartzen duen. Protagonistak sexuaz, botere-harremanez eta jokatutako bakoitzaren atzeko zergati ezkutuek egindako gogoez ziztagarri dira, eta aldi berean iradokitzaile.

Esaldi korapilatsu sarkastikoen narratzailearen izaera eta kontakizunarekin bat egiten dute irakurketa batera trabatu gabe. Are, erritmo biziko bakarrizketak eta hitz errenkada bakoitzaren indarrak begiak paragrafo batetik bestera eramaten ditu ia nahigabe, kontakizunaren egitura ez-lineala konturatzeke jarraitzen den naturaltasun berarekin.

Irakurle bati gerta dakioken onena liburu berberak gozamina, pitzadurak eta galderak eragitea bada, Erraiak da uda honetan irakurri behar zenukeena. ■

Eleberria

Erraiak
Danele Sarriugarte.

Elkar, 2014

Lander Arretxea Bereziartua

**LIZARRALDE SOINUA
TXALAPARTA, S.L.**

SOINU PROFESIONALA

MEGAFONIA

Tel. / Faxe 945 226 977 • txala@txala.euskalnet.net • 01012 GASTEIZ

Zinema

Soshite chichi ni naru / Like Father, Like Son

Zuzendaria eta gidoilaria: Hirokazu Kore-eda.

Iraupena: 120 min.

Japonia, 2013. 120 min.

Aukeratu dezakegu nor maitatu?

BIKOTEARI bonba baten moduan jaurti diote berria ospitaleko buruek: euren semea beste batenarekin ordezkatu zuten jaio zenean, duela sei urte. Bazkalosteko foiletoirako abiapuntu dirudiena, familia ereduez eta guraso eta seme-alaben arteko harremanaz gogoetatzeko baliatuko du Hirokazu Kore-eda zuzendari japoniarrak, *Soshite chichi ni naru* (Nolako egurra, halako ezpala) lan ederrean. Orain arte hezi eta maitatu duten semearekin jarraitu ala umea ordezkatu nahi duten erabaki beharko du bikoteak. Garrantzitsuagoak ote dira geneak, sei urtetan garatutako harremana baino? Benetan zer bilatzen dugu seme-alabengan? Aukeratu al daiteke nor maitatu?... Galdera ugari planteatzen ditu Kore-edak, galdera pertsonalak, eta patxadaz, naturaltasunez harilkatzzen ditu bidean sortuko diren zalantza, emozio eta hausnarketak, moralkeria kutsurik gabe. Zuzendariak gurasoen rola jarri du jomugan, seme-alaba zoriontsu izatea baino ez dutela nahi esango baiti-

zute aita-ama denek, berdin diola ez badute gurasoen antzik edo ez badituzte gurasoen espektatibak betetzen, baina konplexuagoa da egunerokoa.

Oro har, pelikulak kritika eta publikoa izan ditu alde hasieratik. Cannesen epaimahaiaren saria lortu zuen eta Donostiako Zinemaldiko azken edizioan, ikus-entzuleena. Euskal Herriko areto komertzialetan –gutxi batzuetan– eman ostean, DVDan ikusgai dago jada. Steven Spielbergek ere begiz jo zuen berehala eta bertsio estatubatuarra egin nahi du orain; ea ez duen zapuzten jatorrizkoak utzi digun ahogozoa. ■

Mikel Garcia Idiakez

Kartzelako angelu itsuak

ITZALPEAN, “bergizarteratze prozesu” izendatzen dutenaren muin-muinean bere bizitzaren zati bat pasa duenaren larruan jarriko zaitu Markel Ormazabalak, idatzi berri *Hemen naiz, ez gelditzeko baina* kartzela-kronikan. Kartografo paperean jarri eta lau hormen artera bidaia egingo duzu, pareta gurutzatu bezain laster izena zenbakiz trukatu dioten gatibuarekin kartzelaren angelu itsuak eza-gutuz.

Lisabö taldearen kantuekin eman dio sarrera egileak, musikarekin dantzan irakurri beharrekoa den testuari, eta liburu osoan zehar egingo dizkizu kantuen aipamenak, gaiarekin jolasean. Bizipen pertsonaletik abiatuta, gure herri honetako seme-alaba gehiegik ezagutzen duten errealitatea dizu islatuko: barrote eta kartzeleroen artean segundo gutxiz bada ere ihes egiteko nahia, pertsona desintegratzeko instituzio horretatik ateratzeko gogoia.

Egileak ezagutaraziko dizkizu leihoari so pasa daitezkeen orduen gordina, lau paretaren artean egotearen gogorra, burdinazko hesi igaroezinez inguratuta eta beti buruan kanpo-koekin egon nahi eta ezinaren samina... Baina aldi berean erakutsiko dizu txikitik, egunerokoan horren guztiaren kontra egiteak dakarren duintasuna eta norbanakoaren zein kolektiboaren izena eta izana apurka mantentzeak pizten duen argia. ■

Kronika

Hemen naiz, ez gelditzeko baina
Markel Ormazabal.

Txalaparta, 2014

Itsaso Zubiria Etxeberria

Musika

Hamabostaldi ibiltaria.
Musika Hamabostaldiaren zikloa

Piano-jotzailea: Josu Okiñena. Noiz: Abuztuak 13. Ordua: 20:30.
Non: Orioko San Nikolas eliza (Gipuzkoa).

Gure klasiko bat: Aita Donostia

MUSIKA KLASIKOAZ disfrutatzeko badaude aukera onak uda honetan, baina guztien artean saio intimista eta gozo bat gomendatuko nuke: Orioko San Nikolas Elizan Josu Okiñena piano-jotzaileak emango duen kontzertua, abuztuaren 13an 20.30etan Musika Hamabostaldiaren edizio honetako 'Hamabostaldi ibiltaria' izeneko zikloaren barruan. Egitaraua harribitxiz konposatuta egongo da, Aita Donostia egilea protagonista izanik. Ezagutzen ez baduzue Aita Donos-

tiaren musika, ezin duzue galdu aukera hau. Chopinen ukitua –pianismo dotore erromantikoa–, euskal folklore estilizatu eta inpresionismo frantseraren eragin nabarmena, hauek dira konpositore donostiar honen ezaugarri nagusiak. Kontuan hartzen badugu Josu Okiñena bakarlari sendo eta adimentsua dugula, teknika izugarriaren jabea eta, horrez gain, ikerkuntza musikaren arloan nabarmendu dela –orain dela hiru urte Euskal Herriko Unibertsitateak eta Donostiako Orfeoak eman zioten ikerketa saria justu Aita Donostiari buruzko lan batengatik–, pentsa dezakegu kontzertu ederra eta interesgarria izango dela.

Beste egile garaikide batzuen lanak ere entzuteko aukera izango dugu. Ravel eta Erik Satie-ren obrek inpresionismoaren freskotasuna ekarriko digute. Giroa nolabait apurtzeko, Ramón Paus gaur egungo konpositore bartzelonarraren eklektizismoaren tianta batzuk izango ditugu. ■

Montserrat Auzmendi

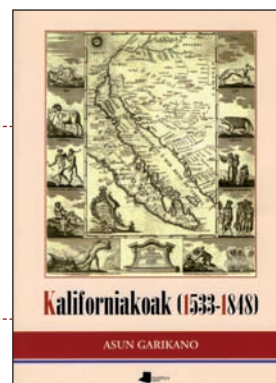
UNAI P. AZALDEGUI

Kaliforniakoak

APIRILA, *Hobe isilik, Parisen bizirik naiz, Nevada egunak, Pendrive, Euli-giro, Alferrik ez balitz...* Balizko irakurleetan nork bere zerrenda eginga du honezkeror. Irakurritako liburuena, irakurri zain dituenena. Horietan, eta udako –eta noiznahiko–, liburu eta irakurketak haizatzen ari garenez, besteak beste Asun Garikanoren *Kaliforniakoak* irakurtzeko gomendioa egingo nioke irakurri gustu duenari. *Kaliforniakoak (1533-1848)* Euskaldunen lanak Kaliforniaren esplorazio eta kolonizazio garaian, Kaliforniaren historia bezainbat euskaldunetaz eta Euskal Herriaz jabetzeko eskuliburu bikaina zait, gure ikasleek Historia nahiz Literatura ikasgaietan barna derrigorrezko hezkuntza garaian nahitaez irakurri beharrekoa, eta, berebat, ikastetxeetatik aparte gabiltzanok ere arretaz irakurtzekoa. Hori

Kaliforniakoak
(1533-1848)
Asun Garikano.
Pamiela, 2013

eginik, liburu honen bidea osatzeko gomendioa egingo nioke balizko irakurleari, eta irakurri beharrekoen artean jarri Kaliforniakoak honen bigarren parte, Garikano beraren *Far Westeko Euskal Herria*. ■

Miel A. Elustondo

Transmisioaren eztena

EZ DA hau udako irakurketa gomendio klasiko, toallarekin batera hondartzara arin eramateko horietakoa. Baina bada udarako irakurgai aproposa, arreta osoz, lasaitasunez murgiltzea eskatzen duen heinean. Antton Lukuren *Libertitzeaz* liburuaz ari garelarik, zertaz ari gara? Ene aburuz liburu bat eta asko daude *Libertitzeaz* honetan: batetik, toberari, libertimenduari, inauteriari loturiko bideak kokatzeko eta ulertzeko ahalegina, euskal artedramaren definizioa zedarritzeko gogo (antzezte edo erakuste forma guztiak besarkatzen dituen kontzeptua, bertsoa, dantza edo kantua barne), Euskal Herrian

DANI BLANCO

Saiakera

Libertitzeaz
Antton Luku.

Pamiela, 2014

eman diren adierazpide eszenikoak tradizioarekin zein mundu osoko teatroko erreferente garaikideekin errailetatik lotzeko proposamena... funtsean, “antzerkia zer da?” galderari galdera berriak lotzeko ahalegina. Baina bestetik, bada egilearen biografiatik abiatutako zerbait, esperientziatik at sortutako teorizatze enetzat hotzegietatik harago norberaren haragian sentitutakoak paperean islatzeko nahia. Lukuk transmisio ariketa pertsonal eta -teatroa izaki- ezinbestean kolektiboa egin du, bere ibilbidean sortutako kontraesanak ezkutatu gabe, behinolako esanen argitzalak agerian utziz, trabesaren zentzua aldarri... funtsean, “zergatik egin antzerkia?” galderari galdera berriak lotzeko ahalegina. Jar ezazu orain, irakurle, “antzerkia”ren ordeztu beste edozein hitz -kulturaz ari- eta berdinean egingo zaizu zirraragarri liburu hau. Lukuk plazaratu duen transmisio-eztena duzue haxe, idazkera aldetik bulkada arras teatrala duena, zirto eta trabes. ■

Oier Guilan

Hegoak ebaki banizkio...

BALKANETAKO GERRA atzean utzita, Euskal Herrira heldu den erizain bosniarra da Selma, *Habiak* komikiko protagonistetako bat. Abiadura Handiko Trena haren lurretatik pasatzen dela-eta baserria galdu duen Simon zaharra zaintzera etorri da.

Maite Gurrutxaga Otamendi amezketarrak sortu du *Habiak*, Dejabu panpin laborategiaren *Gizona ez da txoria* antzezlanari abiapuntu hartuta. Txalapartak argitaratu du Amañur bildumaren baitan, euskal komikigintzaren –nobela grafikoaren– aldeko apustuari segida emanez, Komikeri blogeko lagunek nabarmendu duten moduan: “Jose Carlos Fernandes-en *Munduko bandarik txarrena* argitaratuz ireki zuen 2013a Txalapartak, eta *Habiak*-ekin itxi. Liburu honetan Europako komikigintza berrienaren zantzuak sumatzen ditugu; Manuele Fior eta Camille Jourdy bezalako egileen estiloa du Gurrutxagak”.

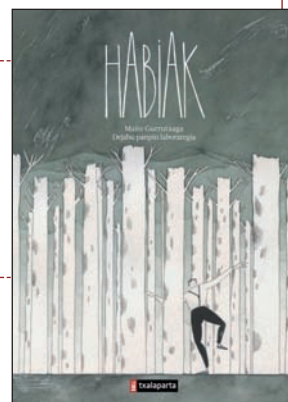
Selma erizain bosniarra, hirira behartu duten Simon zaharra eta txoriak, hegala, hegan egin nahia. Deserria, lurra, sustraiak, giza harremanak, laguntasuna. Hitzez baino, marrazkien, koloreen bitartez adie-

Komikia

Habiak
Maite Gurrutxaga /
Dejabu panpin
laborategia.

Txalaparta, 2013

razten diren sentimenduak. Antzerkia, komikia, poesia. Pauso sosegatuz –baina etenik gabe– egiten du aurrera istorioak, eta horrek parada ematen du Maite Gurrutxagaren akuarela eta arkatzez marraztutako ilustrazioez sakonago disfrutatzeko: kapituluaren tonua markatzen duten koloreak, ikuspegi aldaketak... eta azal gogordun edizio zaindua. Irakurtzea merezi duen margolana da *Habiak*. ■

Jon Torner

Saiakera

*Goza daiteke gehiago.
Euskaldun baten
hizkuntza bidaia.*
Karmelo Ayesta.
Utriusque Vasconiae, 2013

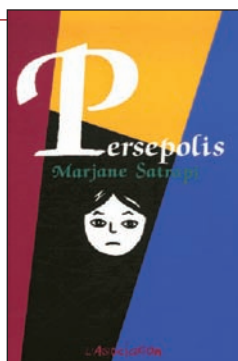
Euskalduna eta zoriontsua

EZ DAKIT NIK zer dugun uda partean bidaiekin, urtean zehar egiten ez ditugunak denak egin nahi izaten ditugula. Baina fisikoki baino nahiago duenak bidaia liburuetan, urteko edozein sasoi zaio aldeko horretarako. Eta, udako gomendio, ez ote naizen ari proposatzen metabidaia bat. Ez, tituluak iradoki bezala, prezisamente Atlantidarra. Ez, idazleak propio hala nahita, euskaldun askoren imajinarioaren baitako Erriberara –Valdorbati barna–. Ez. Katalunia aldean soldadu egon direnek, bai; baina zerbitzu garaikideagoak egiten ditugunok ere ondo ezagutzen, eta ondo pairatzen dugun Castejoneko bai. Zehatzago amona zenaren etxe handira, paseoan. Zer eta korraleko tejabana azpian esertzeko goxo-goxo, gaueko freskura atseginen.

Mendizaleen ohitura hautsiz, Etxauritik eguerdian aterako da ni bidaia, lau egunen buruan besta egiteko. Bitartean gertatzen zaizkionak, eta bururatzen –bidaia oro baita, eta batez ere, barne-bidaia–, hobeto irakurleak berak deskubritzen baditu. Gauzatxo bat bakarrik: ez espero hemen kontzesio, erruki, miseriak; bertako kontu guztiak, Jokin Muñozek idatziak dira. ■

Onintza Irureta Azkune

Komikia

Persepolis
Marjane Satrapi.
L'Association (frantsesez)
Norma Editorial (Gaztelaniaz)

Persepolis

LIBURU BAT GOMENDATZEA ate bat zabaltzea da, galdera ikurri beldurra galtzea.

Nongoa da norbere bizitza liburu batean jasotzeko beharra? Norbere istorioa norberea bakarrik ote da? Mendea eta segundoa gurutzatu zirenean sentitutakoak ez al dira errelatoaren parte? Zerk batzen ditu Urruñ eta Teheran? Zergatik gara bizimoduaren fronte orotan hangoak hemen eta hemengoak han? Fidatzekoak al dira zauririk gabekoak? Gertatu ziren bezala gogoratzen ditugu gauzak ala gogoratzen ditugun bezala gertatu ziren? Zer inporta du egiak biluztasun zintzoenaren aurrean? Zeri buruzkoa da zinez *Persepolis*?

Nik ez dizuet liburu ona edo txarra den esango, estilo soil bezain xehearen gorazarrerik egingo, ezta goiko galderen zentzuzko arraposturik salatuko ere. Hendaia Parisera trenetan irakurri nuela baino ez.

Ez naiz sekula Irango iraultza islamikoaren fanatiko bat izan, alboko bidaia bezain ezezaguna zitzaidan Marjane Satrapi, ez nuen komikiak irakurtzeko joerarik, baina... Atea zabaldu zidaten eta ni sartu.

Orain, zure esku dago sartu ala ez erabakitzea. Zure eta *Persepolis* esku. Kontrakoa haizatu arren, etengabe erabakitzea baita bizitza. ■

Sustrai Colina

Poesia

Galdeak eta baleak
Josetxo Azkona.

Pamiela, 2014

61 urteko nerabe baten poesia

HAUXE DA idazle iruindar honen seigarren liburua. Itzultzailea lanbidez, irrati gizona zaletasunez, prosodia eta erretorikan maisu, irakurri eta entzun daitezkeen olerkiak egitea maite du Azkonak.

Aurreko lana *Haikuen bilduma* izan zen. Hura bukatutakoan oso bestelako poemak lantzeari ekin zion, agian Haiku japoniarren zurruntasunetik ihesean edo. Haietako batzuen bilduma da hau. Gai aunitzi buruzko gogoetak, poema bilakaturik: denboraren joana, heriotza, sexua, politika, gizartea, gaizkia, musika, haurtzaroa... gehienak ironiaz eta umorez berniztatuak.

Agian literaturazale jakintsuak esanen du olerki gehienetan pentsamenduak ongi harilkatuta eta errekurso literarioz ongi hornituta agertu arren, hunkidura sortzeko gaitasuna ez dela orri guztietan neurri berean aurkitzen. Agian. Nik ere poema batzuk besteak baino gusturago irakurri ditut. Eta baten bat bukatzu gabe utzi ere. Zergatik ez?

Baina gozatu egin dut eta burua ideiez bete gelditu zait. Testu ulergarriak dira eta benetako hezur-haragizko egile bat atzean dituztenak. Hori gustatzen zait.

Azpitarratzeko modukoak iduritu zaizkit batzuk: *Iqbal Masih*, haur esklabuari buruzkoa, *Piztien alde*, gizakion izaeraz mintzo dena, *Poltsikoak arakatzeko* garaiz esan ez ditugun gauzez ari zaiguna... eta bukaeran Xabier Lete, XL, handiari eskainitako lerroak. Eta oso dibertigarriak eta ausartak (ganberroak ez esateagatik) Harira ez datozen galdeak ataletan bildutako nerabe urtetsu honek pilatutako galderak. ■

Reyes Ilintxeta

Saiakera

*Eskozia.
Independentziara
bidaia XXI. mendeko
Europan*

Xavier Solano,
Robin McAlpine,
Txente Rekondo.

Independentistak, 2012

Eskozia eta erreferenduma hobeto ulertzeko

DATORREN AZAROAREN 9AN Eskoziak erreferenduma egingo du erabakitzeko independente izango den edo Erresuma Batuan jarraituko duen. Euskal Herriak oso gertutik jarraitzen ari gara Eskozian gertatzen ari den guztia, baina ez dakigu askorik Eskoziari buruz, bere historia, ekonomia, kultura eta gizarteaz. Liburua elebiduna da —eduki bera erdia euskaraz (123 orrialde) eta beste erdia gaztelan (126 orrialde)— eta nazio hura bizitzen ari den prozesua hobeto ulertzen lagunduko dio hedabideen informazioetik harago joan nahi duenari.

1706an egin zuten bat estatu berean Eskoziak eta Ingalaterrak eta orain banatu egingo dira eskoziarrek hala erabakitzen badute. Xavier Solano Scottish National Partyko aholkulariak eskaintzen digu egungo Eskozia ulertzeko oinarritzko informazioa: historia apur bat, XXI. mendeko gizarte eskoziarraren ezaugarri nagusien azalpena eta erreferendumaren arteko bidearen nondik norakoak. Eskoziaren oinarritzko ikuspegi orokor bat hartzeko oso baliagarria.

Bigarren zatia Robin McAlpine, Isobel Lindsay-k eta Ben Wrayk idatzi dute eta prozesu honen iragana, oraina eta gero ulertzeko klabeetan sakontzen da. Eskoziako nazionalismoaren bilakaera, estatu britainiarren gainbehera, Eskoziako eskumenen berreskuratzea eta estatu britainiarra eta Eskoziaren arteko harreman ekonomikoen berri ematen da, petrolioak sortutako dirutzari arreta berezia jarritz.

Azkenik, Txente Rekondo nazioarteko analistak autodeterminazioa eta erabaki eskubidearen inguruko legedia nola dagoen jorratzeaz gain, Eskoziako independentzia prozesua Europen nola txertatzen den aztertzen du eta XX. mende amaieran eta XXI. mende hasieran Europen eman diren independentzia olatuen berri ematen du. ■

Xabier Letona

*Zerua
gainbehera dator*
Lorenza Mazzetti.
Igela, 2012

FERNANDO REY eta Xabier Olarraren eskutik heldu zen Lorenza Mazzetti, 86 urteko zine-zuzendari eta idazle italiarra, Argiako orrialdeotara. Zerua gainbehera dator eleberri autobiografikoak adina, Igela argitaldariako kideei elkarrizketan esanak merezi dute arreta (<http://www.argia.com/argia-astekaria/2413/lorenza-mazzetti>). Bere larrian bizi izandako tragedien mapa osatzeaz batera, narrazioa testuinguruan kokatzeko balio duelako, liburua idaztearen zergatiak eta gakoak azaltzen dizkigulako.

Haurraren ikuspegitik osatua da narrazioa, eta horrek ematen dio indarra, grazia eta tentsioa nobelari. Txunditu egiten du sarri bi neska protagonisten imajinarioak eta dotrinan ikasitakoari ematen dioten balioak. Baita maitasuna tengabe aipatu beharrak eta jendea horren arabera mailakatzeak ere.

Egileak berak esana, bere buruaz beste egitetik libratu zuen *Zerua gainbehera dator* idazteak. Emaizak, ordea, terapiatik harago eramanean idazlea. Literarioki laudatua, Federico Fellini zine-zuzendaria, esaterako, gerraz sekula irakurritako libururik dibertigarriena zela aipatu zuen. Orogen gainetik, faxismoaren eta integrismo erlijiosoaren kontrako salaketa dela esan liteke. ■

Garbine Ubeda Goikoetxea

MARIAN GORRAIZ

Mugimenduan zabiltzan horrentzat, hausnarketarako tresna kutxa

HERRI MUGIMENDUETAN ibiltzeak (edo zein delarik ere bere kolorea) aztarna utzi dizu bizitzan, nortasunean. Harribitxia den liburuxka honek iraganean izandako bizi-penak goldatzeko eta gaurko lan esparruetan eraginkorrako izateko klabeak pausatuko dizkizu, eta "militantzia"ri buruzko egungo ikuspegia eskainiko: Eguneroko bizitza bera militantzia dela, proiektu kolektiboak eta norberaren bizi-proiektua uztartzearen garrantzia, harreman sanoek eragin zuzena dutela emaitzan, antolatzeak dauden eredu horizontalen abanikoa... Herri mugimenduetan sumatzen zituzten galdera eta kezkei forma emanez, 2012 eta 2013an Joxemi Zumalabe Fundazioak hamaika lan saio antolatu zituen eta bertan hainbat herri mugimendutako 223 pertsonak (124 emakume eta 99 gizon) hartu zuten parte (beste artean Bilgune Feminista, Ikasle Abertzaleak, Herri-ira, Sortzen Ikasbatuaz, EHZ...). Herri mugimenduek, urteetako esperientziatik planteatu dute,

Saiakera

Dabilen harriari goroldiorik ez
Hainbaten artean.
Joxemi Zumalabe Fundazioa, 2014

aurrera begira zer elementu saihestu edo aldatu nahi duten, eta zer nabarmendu edo indartu. Bi kultura edo polo daude tentsioan, bakoitza bere alde on eta txar guztiekin: herria "sakrifizioetik" edo "bizipozetik" erakitzea.

Benetan pertsonengan oinarritzen diren enpresa guztientzat ere, ezinbestekoa den hobekuntzarako liburua: zehatza, argia eta laburra.

Liburua eta esperientzia pertsonalak biltzen dituen DVDa 5 euroan eskuratuko duzu. ■

Estitxu Eizagirre Kerejeta